

Studia
Politicae Tom 15
Universitatis
Silesiensis

WYDAWNICTWO
UNIwersYTETU ŚLĄSKIEGO
KATOWICE 2015

**Studia
Politicae
Universitatis
Silesiensis
Tom 15**

PRACE
NAUKOWE

UNIWERSYTETU
ŚLĄSKIEGO
W KATOWICACH

NR 3474

Studia Politicae Universitatis Silesiensis

Tom 15

pod redakcją
Jana Iwanka i Rafała Glajcara

Redaktor serii: Nauki Polityczne
Mariusz Kolczyński

Recenzenci

Małgorzata Podolak, Joanna Marszałek-Kawa, Agnieszka Kasińska-Metryka

Rada Programowa „Studia Politicae Universitatis Silesiensis”

Andrzej Antoszewski (Uniwersytet Wrocławski)

Roman Bäcker (Uniwersytet im. M. Kopernika w Toruniu)

Bogusława Dobek-Ostrowska (Uniwersytet Wrocławski)

Ján Koper (Matej Bel University in Banská Bystrica, Slovakia)

Barbara Krauz-Mozer (Uniwersytet Jagielloński)

Maria Marczevska-Rytko (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie)

Tomasz Mielczarek (Uniwersytet w Kielcach)

Andrzej Podraza (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II)

Stanisław Sulowski (Uniwersytet Warszawski)

Alicja Stępień-Kuczyńska (Uniwersytet Łódzki)

Tadeusz Wallas (Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu)

Ryszard Zięba (Uniwersytet Warszawski)

Fulco Lanchester (University La Sapienza, Italy)

Luis Aguiar de Luque (University Carlos III, Spain)

Ildfonso Soriano López (University Complutense de Madrid, Spain)

Guillermo Escobar Roca (University Alcalá, Spain)

Ladislav Cabada (Metropolitan University Prague, Czech Republic)

Branislav Kováčik (Matej Bel University in Banská Bystrica, Slovakia)

Milan Vošta (University of Economics Prague, Czech Republic)

Jaroslav Ušiak (Matej Bel University in Banská Bystrica, Slovakia)

Viktor Sidorov (Saint Petersburg State University, School of Journalism and Mass Communication, Russia)

Aleksandr Koroczenskij (Belgorod State University, Russia)

Roman Chytilek (Masaryk University in Brno, Czech Republic)

Klaus Ziemer (Fachbereich III, Politikwissenschaft, Universität Trier, Germany)

Kolegium Redakcyjne

Jan Iwanek (przewodniczący)

Marian Gierula, Mariusz Kolczyński, Mieczysław Stolarczyk, Sylwester Wróbel,

Rafał Glajcar (sekretarz)

Publikacja jest dostępna także w wersji internetowej:

Central and Eastern European Online Library

www.cceol.com

Spis treści

Od Redakcji	9
-----------------------	---

Partie i systemy partyjne

Jan Iwanek: The regional and local party in light of the definition of a political party	15
Jarostaw Szymanek: Rola partii politycznych w redefiniowaniu stosunku przedstawicielskiego	28
Liana Hurska-Kowalczyk: Proces „oligarchizacji” systemu partyjnego Ukrainy	53
Sebastian Kubas: Czeska i węgierska prawica: ODS i Fidesz w rodzimych systemach partyjnych. Próba analizy jakościowej i ilościowej	68
Paweł Laidler: Republikanie i Demokraci wobec procesu judykalizacji amerykańskiej polityki. Analiza z perspektywy problemu legalizacji małżeństw osób tej samej płci	98
Marek Gołosz: Geneza i instytucjonalizacja Koalicji Kanaryjskiej	127
Krzysztof Kowalczyk: Stanowiska polskich partii politycznych wobec religii i Kościoła. Propozycja typologii	156
Tomasz Kozieńko: Elita polityczna Ligi Polskich Rodzin (2001—2007)	190

Wybory i kampanie wyborcze

Maciej Drzonek: „Wieczni prezydenci” są do pokonania. Spostrzeżenia po wyborach samorządowych 2014 roku	209
Agnieszka Łukasik-Turecka: Nieodpłatne audycje wyborcze w publicznym radiu jako narzędzie komunikowania polskich partii politycznych w kampaniach wyborczych	220

Szymon Kołodziej: Wizerunek polityczny Andrzeja Dudy w prezydenckiej kampanii wyborczej Prawa i Sprawiedliwości w 2015 roku	233
Jakub Mielewczyk: Geneza i ewolucja ustawodawstwa wyborczego w Republice Estońskiej po 1991 roku	266

Recenzje i omówienia

Nick Dyer-Witthford, <i>Cyber-Proletariat: Global Labour in the Digital Vortex</i> . London—Toronto: Pluto Press, 2015, ss. 248 (Zbigniew Kantyka)	299
Lukáš Vomlela, Petr Hušek, (przy współpracy: Petr Hlaváček, Dušan Janák, Martin Stanoev), <i>Regionalne elity polityczne w kraju morawsko-śląskim i województwie śląskim w latach 2000—2012</i> . Opawa: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego w Opawie, 2014, ss. 121 (Rafał Riedel)	303
Noty o Autorach	307

Table of Contents

From Editorial	9
--------------------------	---

Parties and Political Systems

Jan Iwanek: The regional and local party in light of the definition of a political party	15
Jarosław Szymanek: The role of political parties in redefinition of the ratio of representative	28
Liana Hurska-Kowalczyk: The proces of “oligarchization” of the party system of Ukraine	53
Sebastian Kubas: Czech and Hungarian Right: ODS and Fidesz in the party systems. An attempt of qualitative and quantitative analysis	68
Paweł Laidler: Republicans and Democrats on the process of judicialization of American politics. Analysis from the perspective of legalization of same-sex marriages	98
Marek Gołosz: Genesis and institutionalisation of Canarian Coalition	127
Krzysztof Kowalczyk: Polish political parties to religion and the Church. The proposal of typology	156
Tomasz Kozięto: Political elite of League of Polish Families (2001—2007)	190

Elections and Election Campaigns

Maciej Drzonek: Multi-terms mayors can be defeated. Observations after the 2014 local government elections	209
Agnieszka Łukasik-Turecka: Free election broadcasts on public radio as a communication tool of polish political parties in election campaigns	220

Szymon Kołodziej: The political image of Andrzej Duda in the presidential election campaign of Law and Justice in 2015	233
Jakub Mielewczyk: The origin and evolution of electoral legislation in Republic of Estonia after 1991	266

Reviews and Discussions

Nick Dyer-Witford: <i>Cyber-Proletariat: Global Labour in the Digital Vortex</i> . Pluto Press, London—Toronto, 2015, ss. 248 (Zbigniew Kantyka)	299
Lukáš Vomlela, Petr Hušek (przy współpracy: Petr Hlaváček, Dušan Janák, Martin Stanoev): <i>Regionalne elity polityczne w kraju morawsko-śląskim i województwie śląskim w latach 2000—2012</i> . Opawa: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego w Opawie, 2014, ss. 121 (Rafał Riedel)	303
Notes about the Authors	307

Od Redakcji

Z przyjemnością przekazujemy w ręce Czytelnika piętnasty tom wydawnictwa ciągłego „*Studia Politicae Universitatis Silesiensis*”, ukazującego się z inicjatywy Instytutu Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu Śląskiego. Autorami większości zamieszczonych w nim artykułów są uczestnicy IV Zjazdu Katedr i Zakładów Systemów Politycznych, który odbył się w dniach 12—14 maja 2015 roku w Wiśle-Jaworniku. Tematyka Zjazdu skoncentrowana była na badaniach dotyczących specyfiki partii politycznych, dlatego teksty, które znalazły się w niniejszym tomie, są powiązane z tą problematyką.

W niniejszym zbiorze znalazło się dwanaście artykułów, które pomieszczono w dwóch działach: „Partie i systemy partyjne”, „Wybory i kampanie wyborcze”. Całość uzupełniają dwie recenzje, poświęcone publikacjom, które ukazały się na krajowym i zagranicznym rynku wydawniczym.

Dział „Partie i systemy partyjne” otwiera artykuł Jana Iwanka zatytułowany *The regional and local party in light of the definition of a political party*. Autor przedstawia w nim koncepcję *stricte* politologicznej definicji partii politycznej, podkreślając jednocześnie jej odmienną od propozycji przedstawianych przez prawników. To z kolei stanowi punkt wyjścia do rozważań nad pojęciami partii regionalnej i partii lokalnej.

Drugi artykuł w tym dziale, *Rola partii politycznych w redefiniowaniu stosunku przedstawicielskiego*, którego autorem jest Jarosław Szymanek, koncentruje uwagę Czytelnika na jednym z fundamentalnych zagadnień współczesnych demokracji, jakim jest polityczna reprezentacja. Autor, odwołując się do przykładów empirycznych, przedstawia wiele ciekawych wniosków dotyczących tego, jak obecność partii politycznych w przestrzeni publicznej wpływa na kształtowanie stosunku przedstawicielskiego.

Kolejny artykuł, *Proces „oligarchizacji” systemu partyjnego Ukrainy*, autorstwa Liany Hurskiej-Kowalczyk, prezentuje przebieg procesu uzależ-

niania ukraińskich partii politycznych od Grupy Finansowo-Przemysłowej. Doprowadził on do tego, że ugrupowania polityczne w rzeczywistości zaczęły odgrywać rolę grup nacisku struktur oligarchicznych. To z kolei nadało specyficzny kształt ukraińskiemu życiu politycznemu.

W następnym artykule, *Czeska i węgierska prawica: ODS i Fidesz w rodzimych systemach partyjnych. Próba analizy jakościowej i ilościowej*, Sebastian Kubas podejmuje analizę siły i pozycji, jaką posiadają dominujące ugrupowania prawicowe w Czechach (ODS) i na Węgrzech (Fidesz).

Z kolei Paweł Laidler w artykule *Republikanie i Demokraci wobec procesu judykalizacji amerykańskiej polityki. Analiza z perspektywy problemu legalizacji małżeństw osób tej samej płci* analizuje dyskurs polityczny na temat judykalizacji polityki z perspektywy ewolucji statusu prawnego mniejszości seksualnych w Stanach Zjednoczonych Ameryki.

W kolejnym opracowaniu, *Geneza i instytucjonalizacja Koalicji Kanaryjskiej*, Marek Gołosz analizuje znaczenie tej partii na hiszpańskiej scenie politycznej. Ugrupowanie to powstało 1993 roku i od tego czasu nieprzerwanie sprawuje władzę na archipelagu Wysp Kanaryjskich. Autor stara się dotrzeć do przyczyn powstania tego ugrupowania oraz nakreślić proces jego organizacyjnej i programowej konsolidacji, a w końcu także wyjaśnić fenomen jej wyborczej i parlamentarnej stabilności.

W przedostatnim artykule prezentowanego działu, zatytułowanym *Stanowiska polskich partii politycznych wobec religii i Kościoła. Propozycja typologii*, Krzysztof Kowalczyk analizuje założenia programowe ugrupowań parlamentarnych z lat 1991—2011 w kwestii stosunku do religii i Kościoła katolickiego. Problematyka ta stanowi punkt odniesienia dla zaproponowania autorskiej typologii, co porządkuje wiedzę w tym obszarze i ma niezaprzeczalną wartość eksplanacyjną.

Dział „Partie i systemy partyjne” zamyka artykuł Tomasza Kozieli *Elita polityczna Ligi Polskich Rodzin (2001—2007)*, który jest poświęcony relacjom wewnątrz Ligi Polskich Rodzin. Autor udowadnia, że realną władzę w tej partii sprawowała grupa ludzi wywodząca się ze środowiska Młodzieży Wszechpolskiej, a skupiona wokół Romana Giertycha, przewodniczącego Kongresu i prezesa LPR. Podporządkowując sobie organy statutowe ugrupowania i przekształcając je w instrument realizacji własnych interesów, doprowadziła do zablokowania mechanizmów wewnętrznej demokracji w tym ugrupowaniu.

Dział „Wybory i kampanie wyborcze” otwiera artykuł Macieja Drzonka *„Wieczni prezydenci” są do pokonania. Spostrzeżenia po wyborach samorządowych 2014 roku*, w którym autor zwraca uwagę na fenomen „wiecznych prezydentów” (wielokadencyjnych) w miastach na prawach powiatu. Analizując przebieg elekcji z 2014 roku, wskazuje na zależności pomiędzy poparciem partii politycznych dla „wiecznych prezydentów” a uzyskiwanymi przez nich wynikami wyborczymi.

Z kolei Agnieszka Łukasik-Turecka w artykule *Nieodpłatne audycje wyborcze w publicznym radiu jako narzędzie komunikowania polskich partii politycznych w kampaniach wyborczych* za punkt odniesienia dla zbadania tytułowego problemu wybrała kampanie wyborcze z lat 2011—2014. Autorka przedstawia sposoby wykorzystania przez komitety wyborcze czasu antenowego w ramach nieodpłatnych audycji wyborczych, omawia błędy popełniane przez komitety wyborcze podczas tworzenia audytywnych spotów wyborczych, a także wskazuje, co należałoby zmienić, aby partie polityczne mogły skuteczniej komunikować się z wyborcami za pomocą nieodpłatnych audycji wyborczych w publicznym radiu.

Tłem kolejnego artykułu, autorstwa Szymona Kołodzieja, *Wizerunek polityczny Andrzeja Dudy w prezydenckiej kampanii wyborczej Prawa i Sprawiedliwości w 2015 roku* jest VI powszechna elekcja prezydencka w Polsce. Autor poszukuje przyczyn wyborczego zwycięstwa kandydata Prawa i Sprawiedliwości.

W ostatnim artykule proponowanego działu, zatytułowanym *Geneza i ewolucja ustawodawstwa wyborczego w Republice Estońskiej po 1991 roku* Jakub Mielewczyk analizuje zmiany w estońskim systemie wyborczym w latach 1992—2015. Autor zwraca szczególną uwagę na następujące obszary: dążenie do redukcji podmiotów wyborczych i kandydatów biorących udział w elekcjach, zwiększenie liczby mandatów rozdzielanych na poziomie okręgów wyborczych oraz zwiększenie frekwencji wyborczej.

Mamy nadzieję, że teksty, które znalazły się w niniejszym tomie, spełnią oczekiwania Czytelników.

Redaktorzy tomu

Noty o Autorach*

Jan Iwanek, dr hab. prof. UŚ, Uniwersytet Śląski w Katowicach

Jarosław Szymanek, dr hab. prof. UW, Uniwersytet Warszawski

Liana Hurska-Kowalczyk, dr, Uniwersytet Szczeciński

Sebastian Kubas, dr, Uniwersytet Śląski w Katowicach

Paweł Laidler, dr hab. prof. UJ, Uniwersytet Jagielloński

Marek Gołosz, mgr, doktorant w Instytucie Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

Krzysztof Kowalczyk, dr hab. prof. US, Uniwersytet Szczeciński

Tomasz Koziół, dr, Uniwersytet Rzeszowski

Maciej Drzonek, dr hab., Uniwersytet Szczeciński

Agnieszka Łukasik-Turecka, dr, Katolicki Uniwersytet Lubelski

Szymon Kołodziej, mgr, doktorant w Instytucie Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

Jakub Mielewczyk, mgr, doktorant w Instytucie Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

Zbigniew Kantyka, dr, Uniwersytet Śląski w Katowicach

Rafał Riedel, dr hab., Uniwersytet Opolski

---

* Według kolejności w tomie

Redakcja
Barbara Konopka

Projektant okładki i stron działowych
Beata Klyta

Korektor
Lidia Szumigata

Łamanie
Bogusław Chruściński
Marek Zagniński

Copyright © 2015 by
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Wszelkie prawa zastrzeżone

ISSN 0208-6336

ISSN 1895-3492

(wersja drukowana)

ISSN 2353-9747

(wersja elektroniczna)

Wydawca
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
ul. Bankowa 12B, 40-007 Katowice
www.wydawnictwo.us.edu.pl
[e-mail:wydawus@us.edu.pl](mailto:wydawus@us.edu.pl)

Wydanie I. Nakład: 90 + 50 egz. Ark. druk. 19,25.
Ark. wyd. 21,0. Papier offset. kl. III, 90 g.

Cena 24 zł (+ VAT)

Druk i oprawa: „TOTEM.COM.PL Sp. z o.o.” Sp.K.
ul. Jacewska 89, 88-100 Inowrocław

Więcej o książce

CENA 24 ZŁ
(+ VAT)

ISSN 0208-6336
ISSN 2353-9747